

ELŐSZÓ

A 21. században a tájkutatás a reneszánszát éli. A 20. század első felében kialakult tudományterület meghatározó súlyponti kérdései és kutatási irányzatai napjainkra jelentősen átalakultak. Ezt támasztják alá az alábbi – e kötetben megjelenő tanulmányokból kiemelt – gondolatok is. „A tájjal kapcsolatos kutatások a döntéselőkészítést szolgálják, prognózist adnak a jövőre” – írja Kertész Ádám. „Egyértelműnek tűnik, hogy a tájféldrajzi és tájökölógiai diszciplína tárgyánál fogva illetékes lehet a tájvédelmi tevékenységek tudományos megalapozásában” – fogalmazza meg Kerényi Attila és Csorba Péter. „A tájvédelmi szempontok felerősödése a hazai térségi és települési tervezésben indokolja, hogy a tájtervezésnek a tájkarakter-védelemre is kiterjedő szerepét a vizsgálati módszertan fejlesztésével támasszuk alá” – írja Csima Péter. „Milyen elméleti és gyakorlati kérdéseket vetnek föl a „szuburban-tájban” napjainkban megfigyelhető változások?” – teszi fel a kérdést Csatári Bálint. Ezen megállapítások, kérdésseltevések is jelzik, hogy napjaink tájkutatásában a gyakorlati irányzatok erősödése figyelhető meg. Ezek az irányzatok (a teljesség igénye nélkül): a tájértékelés, a tájkarakter- és tájpotenciál-vizsgálatok, a táj- és földhasznosítási tervezés, a tájmetriai vizsgálatok, a táj-rehabilitáció, a tájmenedzsment és tájvédelem, valamint a tájváltozás-vizsgálatok, amelyek mindegyikére talál példát az Olvasó a kézben tartott kötetben.

A kötet célja, hogy a hazai és – a Szegedi

Tudományegyetem Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszékével szoros munkakapcsolatban álló – külföldi (Frankfurt am Main, Kiel, Lipcse) tájkutató műhelyek az utóbbi évek során e témakörben született eredményeit szemelvénytyszerűen bemutassa. A kötet címében (Táj – érték, lépték, változás) megfogalmazott három fő témakör a kötet gondolati csomópontjait sugallja. Utal a különböző léptékű térben végzett kutatások változatosságára, valamint a szinte mindegyik tanulmányban központi kérdésként felmerülő tér és időbeli táji változások és ezek értékelésének problémakörére.

Egy tanulmánygyűjtemény természetesen nem lehet teljes. A tanulmányok összeállításánál során arra törekedtünk, hogy bemutassuk a jelen tájkutatásának jellemzőit, a problémafelvetések és a megoldások megközelítésének sokszínűségét, és nem utolsósorban a kutatások tér- és időbeli léptékének változatosságát. A kötet szerkesztői azzal a szándékkal választották ezt a megoldást, hogy a tanulmányok között helyet kaphasson minél több szakmai irányból induló kutatói megközelítés.

A kötet megjelenésének aktualitását az adja, hogy ebben az évben ünnepli Mezősi Gábor Professor a 60. születésnapját. A kötet szerzői és szerkesztői jelen munkájukkal köszöntik őt születésnapja alkalmából.

Farsang Andrea
szerkesztő

Szeged, 2012. április 4.